

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/670
KARAR NO : 2025/790
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen "*kararın gerekçeli olması*" koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-)A. Ö. ve Diğerleri (Toplam 265 Kişi)

Vekili : Av. A. Y. A. , Av. M. Y.

2-N. A.

3-Ö. A.

4-E. T.

5-O. A.

6-S. Ç.

7-Z. V.

8-N. S.

9-B. K.

10-Z. A.

11-S. T.

12-A. A.

13-S. K.

14-N. Ç.

15-Z. Ü.

16-Z. Ö.

17-E. K.

18-S. Ö.

19-N. Ö.

20-E. Ö.

21-A. C.

22-S. Ö.

23-A. Ö.

24-A. Ö.

Davalı : Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. S. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, de bulunan taşınmazın murislere ait olduğu yönünde kesinleşmiş Asliye Hukuk Mahkemesi kararı bulunduğundan bahisle, anılan taşınmazın miras payları oranında kendi adlarına tapuya tescil edilmesi talebiyle 11/10/2024 tarihinde yaptıkları başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ



A. İdari Yargıda

2. Ankara 21. İdare Mahkemesi 05/12/2024 tarih ve E.2024/1972, K.2024/2017 sayılı kararı ile,taşınmazın aynına ilişkin uyuşmazlık nedeniyle açılan davanın adli yargının görev alanına girdiğinden bahisle davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14 ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesi 14/02/2025 tarih ve E.2025/122, K.2025/320 sayılı kararı ile, istinaf istemi başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş, söz konusu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir.

"...2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; idari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı düzenlenmiş olup, söz konusu 2. maddeye göre; idari dava türleri, a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak belirlenmiştir.

Aynı Kanun'un 14. maddesinin 3/(a) bendinde, dava dilekçelerinin görev ve yetki yönünden ilk incelemeye tabi tutulacağı, 15. maddesinin 1/(a) bendinde de, Danıştay veya idare ve vergi mahkemelerince 14. maddenin 3. fıkrasında yazılı hususlarda kanuna aykırılık görülürse, 14. maddenin 3/(a) bendine göre, adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Asliye hukuk mahkemelerinin görevi" başlıklı 2. maddesinde, "(1) Dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadıkça asliye hukuk mahkemesidir. (2) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda aksine düzenleme bulunmadıkça, asliye hukuk mahkemesi diğer dava ve işler bakımından da görevlidir." düzenlemesine, "Taşınmazın aynından doğan davalarda yetki" başlıklı 12. maddesinde de, "(1) Taşınmaz üzerindeki aynı hakka ilişkin veya aynı hak sahipliğinde değişikliğe yol açabilecek davalar ile taşınmazın zilyetliğine yahut alıkoyma hakkına ilişkin davalarda, taşınmazın bulunduğu yer mahkemesi kesin yetkilidir. (2) İrtifak haklarına ilişkin davalar, üzerinde irtifak hakkı kurulan taşınmazın bulunduğu yer mahkemesinde açılır. (3) Bu davalar, birden fazla taşınmaza ilişkinse, taşınmazlardan birinin bulunduğu yerde, diğerleri hakkında da açılabilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacılar tarafından, Ankara İli, Çankaya İlçesi Lodumlu İmampınarı mevkii 547 parselde bulunan taşınmazın murislerine ait olduğu yönünde kesinleşmiş Asliye Hukuk Mahkemesi kararı bulunduğundan bahisle, anılan taşınmazın miras payları oranında kendi adlarına tapuya tescil edilmesi talebiyle 11/10/2024 tarihinde yaptıkları başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan dava açılmış ise de, uyuşmazlığın, taşınmazın davacılar adına tesciline yönelik olduğu, dolayısıyla, taşınmazın aynına ilişkin uyuşmazlığın adli yargının konusuna giren bir işlerden olduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda; taşınmazın aynına ilişkin uyuşmazlık nedeniyle açılan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermek gerekmiştir..."

3. Davacı vekili aynı istemle bu kez, adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda



4. Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 09/10/2025 tarih ve E.2025/131 sayılı ara kararı ile,"..1-Dosyada görevli yargı mercinin belirlenmesinin istenilmesi için dosyanın kül halinde uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine,

2-Uyuşmazlık mahkemesi kararı gelene kadar yargılamanın ertelenmesine..." şeklinde karar vermiş; akabinde 13/10/2025 tarih ve E.2025/131 sayılı üst yazıyla, 09/10/2025 tarihli ara kararı uyarınca dosyanın gönderildiğini belirterek, gerekçeli bir karar olmaksızın Mahkememize başvuru yapmıştır.

5. Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyası ve idari yargı dava dosyasına esas Uyp çıkıtları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın "D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması" başlıklı 141. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır."

7. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Yargı mercilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları" başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren mercii görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli mercii belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciiince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un "İncelemede izlenecek sıra" başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

9. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Hükmün kapsamı" başlıklı 297. maddesi şöyledir:

"(1) Hüküm "Türk Milleti Adına" verilir ve bu ibareden sonra aşağıdaki hususları kapsar:

a) Hükmü veren mahkeme ile hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtabinin ad ve soyadları ile sicil numaraları, mahkeme çeşitli sıfatlarla görev yapıyorsa hükmün hangi sıfatla verildiğini.

b) Tarafların ve davaya katılanların kimlikleri ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerini.

c) Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri.

ç) Hüküm sonucu, yargılama giderleri ile taraflardan alınan avansın harcanmayan kısmının iadesi, varsa kanun yolları ve süresini.



d) Hükümün verildiği tarih ve hâkim veya hâkimlerin ve zabıt kâtibinin imzalarını.

e) Gerekçeli kararın yazıldığı tarihi.

(2) Hükümün sonuç kısmında, gerekçeye ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir."

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kararlarda bulunacak hususlar" başlıklı 24. maddesinin (e) bendi şöyledir:

" Kararlarda:

...

e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,

...

Belirtilir..."

B. Yargı Kararları

11. Danıştay 8. Dairesinin 19/10/2021 tarihli ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p.75)

Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükümün dayandığı gerekçe ile bir bütün olduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçenin hem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı 'sonuç'tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."

12. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarihli ve E.2021/14691, K.2021/12738 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini



açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakim (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; Raportör Hakim -Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Yukarıda mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varması halinde, gerekçeli bir karar ile başvurusunu yapması ve kararında elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesi gerektiği açıkça düzenlenmiştir.

15. Dava dosyalarının incelenmesinden, idari yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, adli yargı yerine taşınan davada Asliye Hukuk Mahkemesince, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğuna yönelik gerekçeli bir karar verilmediği, duruşma zaptı ile dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği görülmüştür.

16. Bu durumda, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan başvurunun yukarıda açıklanan kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun hükümlerine, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen "kararın gerekçeli olması" koşulunu taşımayan Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/10/2025 tarih ve E.2025/131 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM



Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulu taşımayan Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/10/2025 tarih ve E.2025/131 sayılı BAŞVURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

22/12/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

